

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2735

Vragen van de leden **Stoffer, Diederik van Dijk** (beiden SGP), **Eerdmans** (JA21), **Van der Burg** (VVD) en **Ceder** (ChristenUnie) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de brief van omstreden VN-rapporteur Albanese aan Christenen voor Israël (CvI)* (ingezonden 23 juni 2025).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 15 juli 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Omstreden VN-rapporteur in dreigende brief: CvI waarschijnlijk betrokken bij oorlogsmisdaden»¹ en «VN-rapporteur Francesca Albanese valt Christenen voor Israël aan: Dit kan leiden tot meer agressie»²?

Antwoord 1

Ik ben bekend met de berichtgeving. De brief zelf is niet openbaar gemaakt. Het rapport³ van Speciaal Rapporteur Albanese, gepubliceerd op 30 juni 2025, heeft een korte paragraaf over *faith-based organisations*, die (extremistische) kolonisten in bezette gebieden financieel zouden steunen, waarbij ook de organisatie Christenen voor Israël wordt genoemd. Ik verwijs u tevens naar antwoorden op eerder gestelde Kamervragen hierover van het lid Van Baarle (2025Z05935).⁴

Vraag 2

Beschouwt u dit als binnen het mandaat van de Speciaal Rapporteur van de Verenigde Naties (VN), Albanese, of een overschrijding daarvan?

¹ Omstreden VN-rapporteur in dreigende brief: «CvI waarschijnlijk betrokken bij oorlogsmisdaden» – Cvandaag.nl

² VN-rapporteur Albanese valt Christenen voor Israël aan: «Dit kan leiden tot nog meer agressie» | De Telegraaf

³ <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ahrc5923-economy-occupation-economy-genocide-report-special-rapporteur>

⁴ Aanhangsel van de handelingen, Tweede Kamer, 2024–2025, Nummer 2253

Antwoord 2

Communicatie met niet-statelijke actoren past binnen het mandaat van Speciaal Rapporteurs. Dit is vastgelegd in de «*Manuals of Operations*» of «handleiding», paragraaf 81 en 83.⁵

Vraag 3

Bent u bereid de Speciaal Rapporteur hierop aan te spreken?

Antwoord 3

Zoals in het antwoord op vraag twee uiteengezet, past het versturen van brieven aan niet-statelijke actoren binnen het mandaat van Speciaal Rapporteurs. Dit betekent niet dat ik het eens ben met de inhoud van haar brieven.

Vraag 4 en 5

Vindt u dit ook zorgelijk gelet op de aanhoudende ongeregeldeheden van pro-Palestijnse demonstraties rond activiteiten van Christenen voor Israël (CvI), verstoringen van activiteiten, bekladding van het pand van CvI en vernielingen rondom hun activiteiten en sprekers?

Deelt u de mening van de indieners dat dit intimidatie van een maatschappelijke organisatie in de hand werkt?

Antwoord 4 en 5

Dergelijke vernielingen en intimidatie zijn verwerpelijk. In deze tijden van aanzienlijke maatschappelijke spanningen rondom de situatie het Midden-Oosten is respectvolle omgang van groot belang, ook als gezichtspunten verschillen. Alhoewel het Speciaal Rapporteur Albanese vrij staat om, indien goed onderbouwd en met ruimte voor hoor- en wederhoor, haar zorgen over activiteiten van bepaalde organisaties kenbaar te maken, dient ook zij zich bewust te zijn van risico's op verdere polarisatie. Dat Nederland bepaalde uitslatingen van mevrouw Albanese afkeurt is bekend en dat is haar meerdere malen medegedeeld. Nederland steunde de herbenoeming van mevrouw Albanese niet.

Vraag 6

Deelt u de mening van de indieners dat een VN-rapporteur niet met «strafrechtelijke gevolgen» hoort te dreigen en dat dat ver buiten haar werkzaamheden dient te vallen?

Antwoord 6

Het staat Speciaal Rapporteurs vrij om eigen adviezen te geven of visies te presenteren. Tegelijkertijd mag van een Speciaal Rapporteur zorgvuldigheid worden verwacht, zoals ook is omschreven in de VN-gedragscode voor Speciaal Rapporteurs.⁶ Het is klip en klaar dat nationale overheden gaan over toepassing van nationaal strafrecht, en niet een Speciaal Rapporteur.

Vraag 7

Wat houdt het «Advocacy ondernemen en publieksbekendheid vergroten» van het mandaat⁷ van de Speciaal Rapporteur van de VN in?

Antwoord 7

Zowel *advocacy*, oftewel het bepleiten van een bepaalde zaak, als het vergroten van publieksbekendheid van situaties waarover een Speciaal Rapporteur rapporteert, hoort bij hun taken⁸. Invulling hieraan wordt gegeven door gesprekken met overheden, maar evenzeer door interactie met het maatschappelijk middenveld, publieke optredens en het geven van verklaringen over zowel hun rapporten als hun bevindingen.

⁵ https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/HRBodies/SP/Manual_Operations2008.pdf

⁶ <https://www.ohchr.org/en/documents/procedural-documents/code-conduct-special-procedures-mandate-holders-human-rights-council>

⁷ Special Procedures of the Human Rights Council | OHCHR

⁸ <https://www.ohchr.org/en/special-procedures-human-rights-council/special-procedures-human-rights-council>

Vraag 8

Is de voorgenoemde bevoegdheid nog verder uitgewerkt dan wel begrensd voor de werkzaamheden van de Speciaal Rapporteur?

Antwoord 8

Werkzaamheden van de Speciaal Rapporteurs zijn vastgelegd in de hierboven genoemde *Manual of Operations*⁹, evenals in de resolutie waarin het mandaat van de betreffende Speciaal Rapporteur wordt afgesproken. Daarnaast worden Speciaal Rapporteurs geacht zich te houden aan de VN-gedragscode.¹⁰

Vraag 9

Acht u het wenselijk dat de Speciaal Rapporteurs deze bevoegdheid hebben? Indien ja, acht u deze voldoende begrensd? Zo ja, acht u dit wenselijk? Zo niet, bent u het met de indieners eens dat dit beperkt dient te worden tot advocacy richting de overheid en niet het bedrijfsleven of maatschappelijk middenveld?

Antwoord 9

Het kabinet vindt de bevoegdheden van Speciaal Rapporteurs voldoende helder omschreven, conform ook het antwoord op vraag 8. Dat betekent dat interactie tussen Speciaal Rapporteurs breder kan zijn dan alleen met overheden. In het geval van bijvoorbeeld de Speciaal Rapporteur voor Mensenrechten in Iran of de Speciaal Rapporteur voor Rechten van Personen met een Handicap zou een beperking tot alleen overheden ook waardevolle interactie met het maatschappelijk middenveld en/of het bedrijfsleven uitsluiten. Bij gelegenheid zal Nederland mevrouw Albanese blijven aanspreken over de inhoud van haar rapporten en publieke uitlatingen.

Vraag 10

Hoe is deze beschrijving van bevoegdheden van de Speciaal Rapporteurs van de Verenigde Naties geformuleerd en waar zou deze aangepast kunnen worden?

Antwoord 10

De aard van de werkzaamheden van de Speciaal Rapporteurs is vastgelegd in de resolutie die de werkzaamheden van de VN-Mensenrechtenraad en zijn instrumenten beschrijft (A/HRC/RES/5/2). Specifieke uitwerking is te vinden in de «*Manual of Operations*» of «handleiding» (zie antwoord op vraag twee) en in resoluties over het betreffende mandaat van de Speciaal Rapporteur. De handleiding is bedoeld als leidraad voor de mandaathouders en ter verduidelijking van hun werk. De handleiding beoogt mandaathouders te ondersteunen bij hun inspanningen om mensenrechten te bevorderen en te beschermen. Daarnaast is er de gedragscode waaraan de Speciaal Rapporteurs zich dienen te houden. De bevoegdheden van Speciaal Rapporteurs kunnen door de VN-lidstaten gezamenlijk aangepast worden. Dat zou gebeuren via een resolutie in de Mensenrechtenraad. Los van het feit dat er, naar alle waarschijnlijkheid, bij andere landen nauwelijks wens is om de huidige procedures aan te passen, zou een dergelijk proces ook risico's behelzen die goed afgewogen moeten worden met het oog op de onafhankelijkheid van alle Rapporteurs.

Vraag 11

Gaat u bezwaar maken tegen een eventueel rapport van de Speciaal Rapporteur waar ongefundeerde beweringen over Christenen voor Israël worden gedaan na onjuiste berichtgeving?

⁹ <https://www.ohchr.org/en/documents/procedural-documents/manual-operations-special-procedures-human-rights-council>

¹⁰ <https://www.ohchr.org/en/documents/procedural-documents/code-conduct-special-procedures-mandate-holders-human-rights-council>

Antwoord 11

Zie ook het antwoord op vragen 2 en 3. Het rapport is inmiddels gepresenteerd onder agenda-item 7 van de 59ste zitting van de Mensenrechtenraad, die loopt van 16 juni tot 9 juli. Item 7 betreft het permanente agenda-item van de VN-Mensenrechtenraad dat is gewijd aan Israël en de Palestijnse Gebieden. Nederland is het niet eens met het bestaan van dit aparte agendaonderwerp en spreekt, uit algemene onvrede over dit agenda-item, net als verschillende EU-landen daarom niet onder item 7.

Vraag 12

Is het gebruikelijk dat een Speciaal Rapporteur vertrouwelijk communiceert met externen buiten de VN die niet een bron voor hun rapportage zijn?

Antwoord 12

Dat is niet ongebruikelijk. Dit geeft de ontvangende partij de gelegenheid om in vertrouwelijkheid te reageren op de communicatie van de Speciaal Rapporteur, alvorens het rapport gepubliceerd wordt.